

PERFORMANS VE KALİTE AJANSI

Hastanelerimiz Dünya Liginde (PATH)

DSÖ tarafından yürütülen PATH (Hastanelerde Kalite Geliştirme İçin Performans Değerlendirme Araçları) projesine ülkemiz katılım kararı aldı. PATH kelime karşılığı olarak "yol/politika" anlamına gelmektedir. Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi, 2003 yılında hastane performansını değerlendirmek için esnek ve kapsamlı bir araç geliştirmek amacıyla PATH projesini başlatmıştır. Bu proje hastaneleri performans değerlendirmek için araç sağlayarak, uzman desteği ve katılımcı hastaneler ile bir ağ oluşturarak performanslarını değerlendirmek, sonuçlarını sorgulamak, gelişme için bu sonuçları eyleme dönüştürmek konusunda ülkeleri ve hastaneleri desteklemeyi amaçlamaktadır. Bugün için PATH projesi kapsamında 13 ülke ve 150'den fazla hastane yer almaktadır. Projede şu göstergeler üzerinden ölçüm yapılmaktadır; Sezaryen oranı, Mortalite oranı, Operasyon sonrası pulmoner emboli oranı, Profilaktik antibiyotik kullanımı, Bası ülseri prevalansı gibi klinik göstergelerin yanı sıra Kalış süresi, günlük cerrahi gibi verimlilik kriterleri Hasta mem-

nuniyeti gibi göstergeler mevcuttur. T.C. Sağlık Bakanlığı kendisine bağlı olan devlet ve eğitim araştırma hastanelerinin yer aldığı bir grup olarak 10 hastaneyle katılmayı planlamaktadır. Proje, ülke koordinatörü yürütücülüğü de Performans Yönetimi ve Kalite Geliştirme Daire Başkanlığı bünyesinde bir ekip tarafından yapılacaktır. Projede hastaneler kendi temsilcilerini belirleyecekler ve hastanede oluşturdukları takım yardımıyla veri akışını sağlayacaklardır. 2009 yılı içerisinde gerçekleştirilecek çalıştaylarla katılımcı hastanelere gerekli bilgiler verilecektir.

Türkiye'nin PATH 2009'a katılımıyla ilgili bilgi ve proje yürütücüsü ülke koordinatörü Dr. Mehmet DEMİR'in tanıtımının yer aldığı PATH Bülteni projenin web sayfasında (<http://www.pathqualityproject.eu>) yayınlanmıştır.

PATH ÜLKE KOORDİNATÖRÜ

Projenin ülke koordinatörlüğü görevini yürüten, Dr. Mehmet Demir tıp doktoru olup bir süre pratisyen hekim olarak çalışmıştır. Daha sonra çeşitli tarihlerde bölge sağlık müdür yardımcılığı ve hastane başhekimliği yapmış-

tır. Bunun yanında hekim meslek örgütlerinde yöneticilik yapmış ve özel sağlık merkezi kuruculuğu ve yönetiminde bulunmuştur. Halen kamudaki hastane yöneticiliği görevinin yanında performans yönetimi, kalite geliştirme, hasta güvenliği ve genel sağlık sigortası konularında Sağlık Bakanlığı Bakan Müşaviri olarak görev yapmaktadır. Türkiye'nin Sağlıkta Dönüşüm Programının yürütülmesinde aktif olarak yer almaktadır. Sağlıkta performans yönetimi, kalite ve hasta güvenliği konularında çalışmaktadır. Bu konularla ilgili kitap ve genel sağlık politikaları hakkında çok sayıda makalesi bulunmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.

Performans Sistemi Makedonya'ya İhraç Edildi

Sağlık Bakanlığınca ülkemizde yürütülen performansa dayalı ek ödeme uygulamalarını Makedonya Cumhuriyeti kendi ülkelerine de taşımayı planlanmaktadır. Devamı 2'de

Performans Verileri Otomasyona Entegre

Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarımızın hastane bilgi sistemlerini Sağlık-NET ile entegre ederek sağlık verilerini Sağlık-NET sunucularına göndermeleri gerekmektedir.

Devamı 2'de

Hastane Sınıflandırılmasında Yeni Dönem

Performans Yönetimi ve Kalite Geliştirme Başkanlığı bünyesinde sağlık kurumlarını sınıflandırmak suretiyle geri ödemelerin planlanabilmesi için yeni bir çalışma başlatılmıştır. Bu çerçevede Başkanlıkça oluşturulan uzman değerlendirme ekipleince 12-16 Ocak 2008 tarihleri arasında İstanbul'da bir dizi çalışma yapılmıştır. Devamı 2'de

OECD Sağlık Sistemi İncelemeleri Türkiye

OECD/Dünya Bankası tarafından Türk Sağlık Sistemine yönelik ortak bir inceleme yapılmıştır. Kore, Meksika ve İsviçre gibi sağlık sistemine yönelik OECD incelemelerinin izinden giden raporda Türk Sağlık Sisteminin Performansı ve Belirleyicilerine de geniş yer verilmiştir.

Devamı 2'de

Performans Sistemi Makedonya'ya İhraç Edildi

Makedonya Sağlık Bakanlığınca ülkemizde yürütülen performansa dayalı ek ödeme uygulamaları referans alınarak kendi ülkelerinde de uygulanılması planlanmaktadır. Bu çerçevede, 21-25 Nisan 2008 tarihlerinde Makedonya'ya bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. T. C. Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yrd. Prof. Dr. Sabahattin AYDIN'ın başkanlığında Dr. Mehmet DEMİR, Dr. Hasan Güler ve Günnur ERTONG'un katıldığı bir ekiple gerçekleştirilen bu ziyarette performansa dayalı ek ödeme sistemi tanıtılmış ve oradaki sistemi hayata geçirecek uzmanlarla görüşmeler yapılmıştır. 1-6 Aralık 2008

tarihleri arasında ise Makedonya'dan gelen ve 4 uzmandan oluşan bir heyet performansa dayalı ek ödeme uygulamalarını incelemek amacıyla ülkemizi ziyaret etmiştir.

Başkanlığımızca heyete performansa dayalı ek ödeme uygulamaları hakkında 2 günlük teorik eğitim verilmiş ve ardından Ankara Ulus Devlet Hastanesi'nde 2 günlük uygulamalı eğitim çalışması yapılmıştır. Heyet ülkemizde yaptığı çalışmalar ve aldığı bilgiler neticesinde Makedonya'da uygulanacak performans sisteminin ön hazırlıklarını tamamlamış olup sistem Makedonya'da 7 hastanede pilot olarak başlatılacaktır. Performansa dayalı ek ödeme sistemi 01 Mayıs 2009 tarihinden itibaren de Makedonya'nın tamamında hayata geçirilecektir.

Performans Verileri Otomasyona Entegre

Bakanlığımızca yürütülmekte olan performansa dayalı ek ödeme ve kurumsal performans uygulamalarıyla ilgili sonuçların sağlıklı olarak ve güncel şekilde izlenebilmesi, verilerin sisteme doğru ve zamanında aktarılmasına bağlıdır. Bu sebeple verilerin Bakanlık veritabanına, kurumların otomasyon sistemi üzerin-

den olarak doğrudan aktarılması amacıyla duyurulan **Sağlık-NET** sistemine entegre olarak çalışacak "**Webservis**" uygulaması geliştirilmiştir. Hastaneler, veri setinde yer alan bilgileri otomasyon sistemleri ile uyumlu hale getirecek ve istenilen verileri otomasyon sistemi üzerinden 15.03.2009 tarihinden itibaren göndermeye başlaya-

caklardır. Kullanımı kolaylaştırmak amacıyla servis kılavuzu da hazırlanmış olup servis kılavuzuna ulaşmak için başkanlık internet sitemize başvurulabilir. İstenilen verilerin kılavuzda yapılan açıklamalar doğrultusunda aktarılması gerekmektedir.

İstanbul Bölge Toplantısı Yapıldı

İllerde yürütülen performans ve kalite çalışmalarının ilgili tüm paydaşlar tarafından bilinmesi ve iyi uygulamaların başka illerde de tanınabilmesi amacıyla Başkanlığımız tarafından "Bölge Toplantıları" düzenlenmeye başlamıştır. Bu amaçla yapılan ilk toplantı İstanbul ilinde gerçekleştirilmiştir.

İstanbul ilindeki kalite çalışmalarının tüm paydaşlar tarafından

bilinmesi amacıyla 15.01.2009 tarihinde saat 13:30'da Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi konferans salonunda bir toplantı yapılmıştır. Müsteşar Yardımcımız Sayın Prof. Dr. Sabahattin AYDIN ve İstanbul İl Sağlık Müdürü Sayın Uz. Dr. Mehmet BAKAR'ında hazır bulunduğu toplantıya İstanbul ilindeki tüm Performans ve Kalite temsilcilerinin yanı sıra ve

bölgede bulunan 12 ilin Performans ve Kalite Koordinatörü ve birer hastane temsilcisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Hastane Sınıflandırılmasında Yeni Dönem

12-16 Ocak 2008 tarihlerinde yapılan çalışmanın birinci ayağında küçük, orta ve büyük ölçekteki beş özel hastanede sınıflandırmaya esas pilot değerlendirmeler yapılmıştır. Müsteşar Yard. Dr. Ekrem ATBAKAN, Bakan Danışmanı Dr. Mehmet DEMİR ve Daire Başkanı Hasan

GÜLER’inde refakat ettiği sınıflandırma çalışmalarında Daire Başkanlığımız tarafından hazırlanan Hizmet Kalite Standartları Rehberi esas alınmıştır. Mahiyet itibarıyla pilot bir çalışma yapılmış olması sınıflandırma sisteminin de işleyişinin kontrolü anlamına gelmektedir. Sınıflandırma

pilot çalışmasında orta-lama olarak her hastaneye birer günlük değerlendirme süresi ayrılmaktadır. Bu değerlendirmeler sonucunda her bir hastanenin Bakanlığımızca hazırlanan “Hizmet kalite Standartları” ve finansal değerlendirme standartları doğrultusunda bulunduğu hizmet grubu

taayin edilmiş olabilmektedir. Böylelikle, Bakanlığımız Hizmet Kalite Standartlarının sınıflandırmada uygun bir enstrüman olduğu test edilmiş olmaktadır.

OECD Sağlık Sistemi İncelemeleri TÜRKİYE

Bu rapor, kısmen artan sağlık harcamalarının bir sonucu olarak, Türkiye’deki sağlık durumunu son birkaç on yıl içinde hızla değiştiğini ve 2003 yılında iddialı bir program olan sağlıkta Dönüşüm Programının uygulamaya başlaması da dahil olmak üzere sağlık sisteminde iyileşmeler yaşandığını ortaya koymaktadır. Raporunda Performansa Da-

yalı Ek Ödeme Sistemi (PDEÖ) hakkında geniş bilgi verilmiş ve PDEÖ’nün Sağlıkta Dönüşümün önemli bir bileşeni olduğu tezine yer verilmiştir. On hastanede pilot olarak uygulanan sistemin şu an Sağlık Bakanlığına bağlı olarak sağlık hizmeti vermekte olan 850 hastanenin hepsinde başarıyla uygulandığını ortaya koyan rapor,

Türkiye’ye özgü bir model olarak Performans Sisteminin Uluslar arası camiada tanınması açısından da önem taşımaktadır. Raporunda ayrıca OECD uzmanlarına göre ülkemizde uygulanan Performansa Dayalı Ek Ödeme Sistemi’nin özellikle OECD’ye üye ülkeler tarafından örnek alınabilecek bir çok hususu olduğu belirtilmektedir.

Performans Sistemi Kıbrıs’ta Hayata Geçiyor

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ülkemizde uygulanan performansa dayalı ek ödeme sistemini Kıbrıs’ta hayata geçirmek amacıyla çalışma başlatmış ve bu çalışmalar kapsamında ülkemizden teknik bir ekip dört kez Kıbrıs’a giderek Kıbrıs Sağlık Bakanlığı ile birlikte ortak ortak bir çalışma gerçekleştirerek KKTC sağlık sistemi şartlarına uygun bir performansa dayalı ek ödeme modeli ortaya çıkartılmıştır. Bu çalışmalar esnasında aynı zamanda modelin hukuki altyapısının hazırlanması amacıyla mevzuat çalışmaları da gerçekleştirilmiştir. Tüm bu çalışmalar neticesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde performansa dayalı ek ödeme sistemi- ne geçmek üzere “Sağlık Hizmetleri Döner Sermaye Yasa

Tasarısı” hazırlanarak yasalaşması amacıyla Cumhuriyet Meclisine gönderilmiş bulunmaktadır.

Ayrıca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisinin Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinde görüşülmekte olan “Sağlık Hizmetleri Döner Sermaye Yasa Tasarısı”na ilişkin olarak 27 ocak 2009 tarihinde yapılan komite görüşmelerinde Başkanlığımız personeli tarafından KKTC Sağlık Bakanı’nın da hazır bulunduğu Mecliste yapılan sunumla ülkemizde uygulanan performansa dayalı ek ödeme modeli tanıtılarak yetkililer bilgilendirilmiştir.

Uluslararası Sağlıkta Performans Ve Kalite Kongresi

Bakanlığımıza bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarında performans ve kalite geliştirme uygulamalarını yürüten Daire Başkanlığımız, performansa dayalı ek ödeme, kurumsal performans ölçümü, hasta ve çalışan güvenliği, kalite ve akreditasyon, klinik gösterge geliştirme ve benzeri alanlarda sürdürdüğü çalışmalarını uluslararası düzeyde tanıtmak, değerlendirmek ve geribildirimler almak üzere 19-21 Mart 2009 tarihleri arasında Antalya’da uluslararası bir kongre düzenlenecektir. “**Çalışanların Teşviki ve Hasta Güvenliği**” ana temalı “Uluslararası Sağlıkta Performans ve Kalite Kongresi”nde sağlık hizmetlerinde çok farklı konular ele alınarak etkili, verimli, ekonomik, hakkaniyetli, erişilebilir bir sağlık hizmet sunumunun sağlanmasına katkıda bulunması amaçlanmaktadır.

Hizmet Kalite Standartları Rehberi

Bilindiği gibi, Bakanlığımıza bağlı kurumlarda hizmet kalitesinin artırılması amacıyla Başkanlığımız tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda Hizmet Kalite Standartları’nın 1. ve 2. sürümleri yayınlanmıştır. Daha önce e-ortamda PDF olarak yayınlanan Hizmet Kalite Standartları Rehberimiz, değerlendiricilerimizin ve konuyla ilgililerin daha kolay kullanabilmeleri için Daire başkanlığımız tarafından kitaplaştırılmıştır. Hizmet Kalite Standartları Rehberi, dönemsel olarak kurumlarımızda değerlendirmelerde bulunan çalışanlarımızın hastane değerlendirmelerinde rahatça kullanabilecekleri şekilde iki farklı boy ve ebatla hazırlanmıştır.

Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri Hizmet Kalite Standartları Rehberi

Bakanlık olarak 2003 yılından beri sürdürülen sağlık hizmetlerinde kalitenin geliştirilmesi ve artırılması çalışmalarının önemli bir ayağı da Ağız ve Diş Sağlığı Merkezle-

ridir. Başkanlığımız tarafından hazırlanan Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri Hizmet Kalite Standartları Rehberi kitaplaştırılarak kurumlarımızın ve koordinatörlüklerimizin kullanımına sunulmuştur. Birinci sürüm olarak hazırlanan rehber, sahadan gelen teklif ve önerilerle geliştirilerek daha yeni sürümleri sahanında katkısıyla hazırlanacaktır.

112 Hizmet Kalite Standartları Rehberi

Ülkemizde sunulan 112 Acil Sağlık Hizmetleri, son yıllarda personel sayısının ve niteliğinin artırılması, teknik alt yapının güçlendirilmesi ve yeni ambulansların da hizmete sunulması ile uluslararası standartlarda hizmet verme aşamasına gelmiştir.

Başkanlığımızda 112 acil sağlık hizmet sunumlarına ilişkin kalite standartları getirerek hizmet sunum standartlarının yükseltilmesine katkı sağlamak amacıyla 112 Hizmet Kalite Standartları Rehberi’ni kitap haline getirerek sağlık çalışanlarının kullanımına sunmuştur.

Performans ve Kalite Ajansı Sağlık Bakanlığı Performans Yönetimi ve Kalite Geliştirme Daire Başkanlığı'nın süreli yayınıdır.

Adres: Mahmut Esat Bozkurt Caddesi. Umut Sok. No 19/4 Kolej/Ankara Tel: 312-458 50 02 e-mail: performansyonetimi@saglik.gov.tr